

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.
a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

Asimilarea forțată.

(m.) Secolul nostru este secolul naționalismului. Simțul de naționalitate, a cărui cea mai puternică basă este limba, a pătuns atât de adânc în conștiința omenirii, încât sunt unii, cari cred, că o pace stabilă numai așa va fi posibilă, dacă statele europene se vor constitui, în un viitor mai apropiat sau mai depărtat, pe baze curat naționale. În chipul acesta s'ar pute realiza pacea și în urma ei un și mai mare progres al omenirii pe toate terenele și în toate direcțiunile.

Desvoltându-se astfel cultul de naționalitate, este lucru firesc, că s'a decretat ca un postulat neapărat și libertatea națională. De decretarea acesteia este lipsă cu deosebire în statele poliglote, ca aici, întocmai ca și în statele naționale, toate popoarele se se poată desvolta liber, conform firei și înclinațiunii lor și fără de a fi jignite în simțul lor național.

În cadrul libertății naționale se poate admite asimilarea de popoare, fără conturbarea acestei libertăți. Să înțelegem, că o asimilare pacifică și neforțată. În toate timpurile, popoarele au asimilat, au contopit în sinul lor un număr mai mic sau mai mare de indivizi, aparținători altui neam; ba s'au contopit une-ori seminții întregi în popoare mai mari, cari au fost superioare în cultură sau au avut putere mai mare de asimilare.

Chiar trecutul poporului român, începând dela originea noastră, ne arată asemenea exemple. Elementul roman, adus în Dacia a absorbit un mare număr de Daci, romanisându-i pe cale naturală și earăși elementul daco-roman, Românii, au asimilat multe elemente slave.

Aceasta este calea naturală de evoluțiune a popoarelor.

Sub acest raport și în fața principiului de libertate națională, unele state poliglote din Europa ne prezintă, acum la finea secolului al XIX-lea, o aparițiune foarte tristă și condamnatibilă. Ne prezintă o siluire de desnaționalizare, ce au introdus-o unele popoare, ajunse la cărmă, față de altele, o iconă de asimilare forțată, care pe paginile istoriei va fi înfierată cu cele mai negre culori.

Și e dureros, că între aceste state este și un stat cultural și conducător în Europa, este Germania, care voește a germanisa și a contopi pe Polonii din Posen.

Dintre toate însă cel mai marcant exemplu de asimilare forțată, unic în felul său, ni-l prezintă Maghiarii. Dacă Germanii se nădădădă a germanisa pe Poloni, sau dacă Rușii încearcă a contopi unele frânturi de popoare din imperiu, e încă de înțeles, deși nu de scusat, de oare-ce atât Germanii, cât și Rușii formează un colos, față de frânturile de popoare, ce vreau a le asimila. Repețim, că aceasta o putem încâtva înțelege, deși e lucru condamnatibil.

Ce tablou însă ni-se prezintă în Ungaria? Un popor, care formează a treia parte din totalul locuitorilor, voește a-și asimila celelalte două părți. Este o nădădădă absurdă aceasta, contrară legilor firei și pe lângă că e condamnatibilă, dar' e și ridicolă. Forțarea de asimilare aici a ajuns la absurd. Eată unde au dus lucrurile corifeii de maghiarisare.

Și ce e curios, că ei nurecunosc absurditatea acestei nefericite politici și confundând asimilarea forțată, cu asimilarea naturală, o numesc evoluțiune naturală a poporului maghiar. Mai departe rezistența naționalităților contra maghiarisării ei o explică cu ura, ce o ar avé popoarele față de Maghiari, pentru-că acestia sunt pe calea evoluției naționale.

Aceste idei și credințe ni-le expune dl Telkes Simon, în o scrisoare a sa adresată ziarelor maghiare, în care se ocupă cu chestia maghiarisării numerelor.

Căci dl Telkes este bărbat renumit și renumele lui crește în proporția, în care crește nebunia de maghiarisare în Ungaria! Astfel am văzut, că la îndemnul lui ministrii au dat circulare pentru maghiarisarea numerelor și i-au recomandat cartea, care se ocupă cu chestia aceasta, ear' acum scrisoarea lui despre maghiarisare a făcut un turneu prin toate zările maghiare. Și cum nu, când el scrie următoarele lucruri, atât de plăcute șovinilor nostri:

„Nimic nu dă dovezi mai bune despre puterea noastră, despre însemnătatea cea mare a triumfurilor noastre pe terenul național, decât mânia de care sunt cuprinși agitatorii naționalităților, văzând, că națiunea maghiară înaintea iresistibil și cu pași siguri spre consolidare.”

Și mai departe:

„Naționalitățile sunt cuprinse de invidie, de jălușie, văzând că națiunea maghiară se întărește, se concentrează în jurul ideii, care formează cristalizarea... și nu pot împiedeca evoluția națională.”

Așa onorabilul Telkes și toți corifeii de maghiarisare. Pentru ei maghiarisarea forțată, introducerea cu sila a limbei ma-

ghiare în toate părțile, impunerea ei chiar cu forța baionetelor, însemnează „evoluțiune națională”. Ear' dacă noi le spunem, că maghiarisarea tuturor naționalităților e imposibilă, că o „Maghiarie” e o utopie și dacă, atacați în ce avem mai scump, în naționalismul nostru, ne apărăm, ei își explică aceasta cu ura, invidia și jălușia, de care am fi cuprinși față de poporul maghiar.

Nu, onorabile Telkes și ceilalți soți, noi nu sîntem cuprinși de invidie și jălușie față de Maghiari, căci nu avem pentru ce, dar' învinuirile nedrepte nu ne vor împiedeca nici-odată de a vă spune adevărul și a face rezistență maghiarisării luptând pentru limba și onoarea noastră națională.

Sibiu, 5 Martie a.

Grupul parlamentar român. Joia trecută, s'a intrunit la București grupul român din uniunea interparlamentară, pentru a lua o deciziune în privința participării grupului la conferința dela Lisabona, ce se va ține în toamna acestui an.

S'ar reîntoarce la mato! Cetim în *Drăgul*:

„Din Moravia s'au primit cereri dela vechi coloniști români, despre cari mai făcăm a scris regretatul Marțian, de a li-se da pământuri în Dobrogea, unde ar dori să fondeze câteva sate românești.”

Cererea lor cu anevoie va fi realizată, căci se cere o anumită lege, de oare-ce până azi ei nu s'au cuprinși între Românii cari, după constituțiune, au privilegiul simplei recunoașteri.”

Ori-cum, e un moment duos de interesant aceste, în istoria neamului nostru.

Polonii în Germania. Am amintit nu de mult, despre măsurile cu care guvernul german caută a germanisa pe Poloni, depozându-i și colonisând Germanii prin masele de Poloni. Prin proiect de lege se cer acum 2 milioane de marce pentru depozarea Polonilor.

Desbaterea asupra acestui proiect, urmată la 3 Martie, ne interesează cu atât mai virtos, că în măsurile de maghiarisare guvernul nostru „liberal” cantă a imita pe Germanii.

Îndată la începutul desbaterei un deputat polon cetește un energic protest și a declarat, că nu participă la desbatere. *Toți deputații poloni es demonstrativ din sala.* Unii se depărtează de tot, alții ascultă desbaterea de pe galerie.

În discuțiune: *Thiedeman* (conservativ-liberal), sprijinește proiectul.

Herman (din centrul catolic) e contra proiectului. El zice, că proiectul atacă dreptul natural, dreptul internațional și nu ar face, decât se îndăsprească și mai mult contrastele naționale și confesionale.

Jeckel zice, că Polonii sunt provocați la opoziție.

Stephan apără punctul de vedere al centrului.

Ehlers (din partidul poporal liberal) conștură pe deputați să nu folosească focul sacru al iubirii de patrie pentru focuri bengalice. Apără pe Poloni, cari acum sînt harnici și luminați.

Proiectul s'a primit totuși. Dar' centrul și liberalii au fost contra.

Ungaria și Italia. În ședința de ieri a dietei din Budapesta, Kossuth Ferencz a făcut propunerea, ca parlamentul să trimită o felicitare parlamentului italian din prilejul aniversării constituției italiene. *Bánffy* a vorbit contra și camera a respins propunerea lui Kossuth.

Un comunicat oficios caută să explice acest refuz. Se zice, că nu e obiceiul de a trimite atari salutări. Drept dovadă se aduce faptul, că din prilejul milenului, deși asta e totuși rară sărbătoare, „nici un singur corp legislativ n'a salutată parlamentul maghiar”.

Adecă salutată să fie pricina? O fi, dar' o mai fi și alta...

— Să te vedem acum domnule Fava! Ori doar' matală 'ți-e tot una, salut-nesalut, Kossuth ori Bánffy?...

Lord Fitzmaurice.

La ultimele alegeri parțiale pentru parlamentul englez a reușit un și distins filomân, lordul *Edmond Fitzmaurice*. El fu ales în cercul *Kirkcaldy* (Wiltshire) în contra vicomtelui *Emlyn*, conservator.

Noul deputat lord Fitzmaurice a fost unul din cei mai distinși elevi ai universității din Cambridge (Trinity College). A făcut parte din camera comunelor dela 1869—1885. A fost delegat al guvernului M. Sale britanice, în comisiunea însărcinată cu reorganizarea provinciilor europene ale imperiului otoman (1880); al doilea plenipotențiar la conferința din Londra (1882) pentru chestiunea Dunărei, și subsecretar de stat la afacerile externe în al doilea cabinet al dlui *Gladstone*.

În curent cu politica externă, lord Fitzmaurice a avut adese-ori ocaziune să se pronunțe și asupra situațiunii noastre, a Români-

lor din Transilvania, și totdeauna într'un mod favorabil.

Într'un studiu publicat pe la 1890 și care a făcut pe atunci o adevărată senzație, dlul zicea, că dacă puterile centrale doresc sincer intrarea României în tripla alianță, ele trebuie să lucreze într'acolo, ca persecuțiile contra elementului românesc din Transilvania să înceteze.

Dacă există astăzi un pericol real pentru pacea europeană, zicea dlul, acela nu trebuie căutat nici în Bulgaria, nici în altă parte a Europei, ci în Transilvania, unde marea majoritate, română îndură cele mai ne-spuse violențe din partea minorității maghiare.

Lord Fitzmaurice e fratele actualului ministru de război englez, marchisul de Lansdowne, care la 1885 când cu marea sciziune în partidul Gladstonian din cauza bilului „home-rule” a trecut de partea dlui Chamberlain.

Socialiștii și naționalitățile.

Nu-i acțiune care să se îndrepte contra actualului sistem unguresc de guvernament, — fără-ca guvernul să o aducă în legătură cu naționalitățile.

Asta se urmează sistematic cu ori-ce prilej. Acum sînt socialiștii la ordinea zilei, — ei încă sînt prezenți, ca fiind legătură cu naționalitățile...

Vestea cea teribilă o trimbiță cu mult șgomot oficiosul *Keleti Ertesitő*, organ pus sub direcțiunea „cavalerului” *Jeszenszky*.

Într'un comunicat, reprodus de toate foile șoviniste maghiare, oficiosul *Bánffy* povestește următoarele mirozenii: Șeful socialist din Budapesta *Czizmadia Sándor*, petrece de prezent la București, unde urmează tratări cu oamenii Ligei, „dușmani jurați ai statului maghiar (!!) Deasemenea ar fi petrecând la București și un redactor al foii slovac socialiste „*Nova Doba*”. Scopul acestor misiuni ar fi să se ajungă cu Ligiștii la statorirea pe viitor a unei comune acțiuni contra „statului maghiar” (!!).

Dar' nu se mulțumesc cu atâtea infamii calumniatorii nostri, ci pentru a face și mai grozavă alarma, — spun, că în același timp, un alt șef socialist din Budapesta, *Pfeiffer*, se află la Viena, unde în aceleași scopuri tratează cu *Lueger* (!!).

Și se crede, că *sindicatul Bánffy* — *Jeszenszky* își cunoaște foarte bine oa-

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Vina doctorului Alais.

— Nuvelă. —

I.

„Nu, Gilberte, tu nu ești fericită! Învață să minți dacă voești să mă faci să crez. Dar' vîd că gemi indiscret...”

Elena de Barteș spusese aceste cuvinte cu un toa de reproș, care reînvia în sufletul Gilbertei, tinăra femeie a doctorului *Georges Alais*, reamintirea anilor din pension, unde cele două prietene își juraseră să nu aibă nici-odată secrete una pentru alta.

Reamintirea acestui trecut mări și mai mult tristețea Gilbertei, care isbucni în lacrimi.

— Eată-mă, Eleno, te tratam ca pe o străină, zise ea; dar' mi-e așa de greu să îmi acuz bărbatul!

— Doctorul te înșală?... Nu mă în-doiam.

— Știi ceva? întrebă tremurând. Apoi încep să-i pară rău de această destăinuire. Urmând, zise: Drept vorbind, nu pot să re-proșez nimic doctorului.

Sînt patrușprezece luni de când sîntem căsătoriti și parecă e ieri.

El pare-că mă iubește din zi în zi mai mult...

— Astfel fac bărbatii, Gilberto, zise Elena; așa a făcut al meu. Doctorul e membru la vr'un club?

— Da, dar' nu se duce nicio-dată.

— Iubește spectacolele?

— Mergem împreună.

— Ca doctor, bărbatul tău are clientele lui, și deci e liber. Gilberta mărturisă că trei sau patru ore pe zi doctorul scapă de controlul geloziei ei. Ea mărturisă apoi că *Georges* ia în fiecare Joie trenul de 3.50 la gara Saint-Lazare și adesea nu se întoarce decât cu ultimul tren.

— Cum explică bărbatul tău această plecare?

— Zice, că are o clientă la *Louvécienne*...

El spune, vorbind de ea: Bătrâna mea prietenă, și adăgăcă e săracă și bolnavă de o boală incurabilă. Ea nu vine nici-odată la Paris și de aceea nu mi-a prezentat-o, ca pe celelalte.

— Nu 'ți-a propus nici-odată să mergi cu el?

— Voiu cere să 'mi-o prezente.

— Oh! dacă faci asta, totul e stricat.

— Dar' cum să știm?...

— Sărmana mea prietenă, dacă tu nu știi cum se procedează în asemenea cazuri...

— Să-l urmăresc? Să-l surprind?

— Da.

— Dacă fac acest lucru de care 'mi-e oroare, o fac că-l iubesc și voiu să-l smulg... dela această greșală, să-l recuceresc!

— Dacă ai avé un copil, te-ai sfătui; eu nu am.

— Vezi, nici eu, suspină Gilberta. Și cine știe, poate tocmai asta e cauza.

II.

A doua zi, o Joie, după-ce își termină consultațiile, veni să o sărute înainte de a pleca la *Louvécienne*. Gilberta era îmbrăcată și gata să ese.

— Ești, Gilberta? zise el.

— Da, mă duc la un magazin. Mergi cu mine? A, da, vizita, zise ea văzând pe doctor foarte încurcat.

— Dau o telegramă la *Louvécienne* și apoi te însoțesc.

— Adevărat, George? Îmi dai această preferință? Dar' bolnava?

— Da, nu mă duc azi, mă duc mâine. Tinăra femeie își zise: nu, mai bine azi decât mâine; apoi adăog: Nu, du-te azi.

Auzind aceste vorbe, el o săruta cu grabă și pleră. La ușe însă se întoarse. Fața lui era tristă. Încerca să vorbească, își trecu mâna pe frunte, apoi deodată zise: Re deseară să-mi arăți ce ai cumpărat. De astă-dată plec.

III.

Trenul fluiera și se oprî. Între cei patru călători se scoborî și doctorul cu câte un pachet sub fiecare braț. Gilberta aștepta un moment și se scoborî și ea. Doctorul merse pe jos până la o casă unde sună și intra. Gilberta îl urmări. Ajunse în fața porței voi

V.

să sune, dar' ideea că poate e în adevăr o femeie bolnavă, o făcu să se oprească. La poarta caselor de-alături era un bilet de închiriat. Ea intra, înfălîni pe grădinar și ceru să vază casa. Când ușa fu deschisă, ea trecu repede pe scări până la catul de sus fără să observe camerele de jos. Sus deschise perdelele și se uită în grădina vecină, care era foarte frumoasă.

Ea auzi risul unui copil și vocea lui *George*. Ea îi vîzu jucându-se prin iarbă. Era mai mult decât voia să știe.

Gilberta se scoborî, dete o monetă grădinarului și zise că va mai veni.

IV.

Ajunse la poartă și sună. O servitoare îi deschise. Doctorul era cu copilul. Când o văzu, rămase nimit.

— Adevărată casă e aci... pentru-că e și ceea-ce eu nu am.

— Gilberta!

— De azi ești liber, dle... Legea va holări.

— Gilberto, ascultă... iartă-mă... înnebunesc.

— Încerci să te desvinovățești!... În fața copilului vei tăgădui pe mama lui?...

— Mama?... Oh! dacă-și îndrăznit... Sînt optsprezece luni de când 'ți-am cerut să-mi faci fericirea, dacă nu ai fi păstrat taina asupra acestei sărmane și scumpe ființe... — el era născut cu 2 ani înainte — cine știe?... —

— Nu înțeleg... zise Gilberta.

— Mama copilului e moartă.

— Mai bine o sinceritate târzie, decât lipsa acestei sincerități. Dar' atunci?

— De ce am ascuns copilul? Pentru-că te iubiam și mă temeam să nu fiu respins, știind de el.

Copilul e pe un mal mic și e aproape să cadă, Gilberta se repede și-l ia în brațe cu un aer de mîmă.

— Să fi ascuns acest îngeraș mamei, fie, dar' patrușprezece luni de când sînt singură judecător pe fericirea mea, de ce nu 'mi-ai... mărturisit?

— Oh! Dacă nu ar fi fost decât să vorbesc numai despre el...

— El bine, voiu vorbi totdeauna numai de el, zise tinăra femeie sărutînd pe copilăș...

O lacrimă de bucurie și recunoștință străluci în ochii doctorului. Gilberta voi ca acea lacrimă să se evaporeze într'un surt și zise: Atât mai rău pentru tine, *George*. Tu voiai toată tandrețea mea, acum va trebui 'o împărți. Și celui mai mic, partea cea mai mare!

menii, căci alarma aflu vii echou în toate foile ungurești, cari iau de bani buni tot ce li se spune și atacă violent pe socialiști pentru alianța ce ar avea-o cu „dușmani maghiarismului”...

Intr-o asemenea situație comodă față de opinia publică ungurească, guvernul se simte foarte asigurată, așa că mereu făcuse la ordinațiuni ilegale contra socialiștilor.

Anume, ministrul de interne Perczel, jaluz pe măsurile „patriotice” ale colegului său dela justiție, a dat zilele acestea și el două ordinațiuni pentru „reglementarea” socialiștilor.

Intr-una, ministrul provoacă autoritățile administrative, să îndrumeze organelor lor de-a urmări cu cea mai trează atențiune pe agitatorii socialiști; pe cei-ce aparțin locului, să-i țină mereu sub inspecțiune, pe cei străini să-i depărteze imediat pe teritoriul autorității lor, ba la cas de necesitate să-i dețină, ear’ dacă totuși s’ar reîntoarce contra ordinului de oprire, atunci să procedă față cu ei în sensul §. 70 al art. de lege XI. din 1879.

Mai spune ministrul, că din parte-i a luat toate măsurile, ca călătoriiile agitatorilor socialiști din capitală în provincie să le urmărească pe cale polițială și să informeze despre ele imediat pe respectiva autoritate.

Cealaltă ordinațiune s’a trimis la vice-spanii tuturor comitatelor, cari sunt provocați să îndrumeze pe flogabiribii, respective primarii orașenești și cei ai comanelor mari de sub autoritatea lor, să satisfacă fără amânare cererilor procurorilor publici privitoare la executarea măsurilor luate de ordinațiunea ministrului de justiție în chestiunile de presă.

Îngroziți de aceste prigoane, socialiștii își iau refugiu la străinătate, unde prin articoli de ziar și prin meetinguri înfierează măsurile excepționale ale guvernului și solicită simpatia străinătății pe seama socialismului din Ungaria.

Astfel comitetul social-democrat din Londra a hotărât să aranjeze în toată Anglia meetinguri, la cari vor lua cuvântul și deputați ai camerei engleze; totodată a pus în prospect pe seama socialiștilor unguri și un ajutor material bogat. Comitetul central socialist din Elveția a trimis deja la Budapesta un ajutor de 5000 fl., ear’ cel din Germania a promis a lansa liste de colectare pentru socialiștii unguri. Socialiștii francezi și austriaci încă s’au declarat gata la sprijin material. De altă parte mai multe foi de frunte din străinătate au promis a da loc informațiilor ce vor primi dela socialiștii unguri asupra stărilor din Ungaria.

Din diferite comitate din centrul și nordul Ungariei sosesc știri, că socialismul, departe de a scădea, prinde mereu teren în sîmul populației agrare.

Îngrijat de aceste stări, episcopul catolic al Cașoviei, Bubics, a dat o pastorală, în care se ocupă pe larg cu socialismul, provocând pe preoți la luptă contra doctrinei socialiste.

Din Austria.

— Știri politice. —

Un manifest al deputaților cehi. Din prilejul închiderii actualei sesiuni a dietei boeme, comitetul executiv al partidului parlamentar ceh a dat un manifest entusiast către popor. Manifestul mulțumește poporului ceh pentru ținuta exemplară de liniștită ce a observat sub toată durata actualei sesiuni a dietei boeme și-l roagă a păstra aceeași ordine și pe viitor, de oare-ce ori-ce eventuale turburări pot numai strica intereselor naționale cehice.

Un interviu interesant a avut zilele acestea șeful Cehilor-tineri, deputatul Dr. Engel, cu un corespondent dela N. Fr. Presse. Ministrul Gautsch e considerat de fruntașul ceh ca un refugiu momentan din situația urmată căderii lui Baden. Noile ordinațiuni de limbă, anunțate de guvernul Gautsch, nu-s decât foarte schițat cunoscuta deputaților cehi. Încât însă ele s’ar baza pe cunoscuta declarații ale guvernului, contrare dreptului public boem, poziția Cehilor se înțelege dela sine. Amintind de senzaționala vorbire a șefului catolic Ebenhoch, care a fost interpretată în sens, că partidul catolic va părăsi rîndurile majorității slave din reichsrath, — Dr. Engel a spus, că vorbirea a fost necesară explicată și că, pe cât crede el, partidul catolic va rămâne în stîlul majorității, create pe principii autonomi-

ste și de egală îndreptățire. Peste tot Dr. Engel s’a exprimat nelăcrezător despre actualul guvern Gautsch și a spus, că nici un guvern Thun n’ar putea câștiga simpatia Cehilor, contele Thun nefiind omul, care se poată rezolva greutățile situației.

Modificarea regulamentului intern al reichsrathului. Postul president al reichsrathului, Abrahamovics, s’a declarat pe larg unui corespondent al ziarului polon Czas, asupra modificării regulamentului intern al reichsrathului. Abrahamovics cere între altele ștergerea votului nominal, care ar fi să se aplice numai atunci, când presidential nu poate constata proporția voturilor, — și înființarea unei garde parlamentare, care să impedeze ca deputații eșchiși dela ședințe să se reîntoarce în sală.

1848.

Cronica anului.

Viena, 5 Martie n.

Vorbirea lui Kossuth a făcut aici mare impresiune. Ziarele o retac, dar prin scrisori private s’a lăsat îndată vestea ei. Iritația contra guvernului crește mereu.

În Veneto-Lombardia, de când acolo nu se mai primesc bancnote se trimite pe seama ostășimei tot la 15 zile câte un milion în douăzeci.

Mediag, 5 Martie n.

Corpul didactic săsesc a dat aseară un bal în favorul înființării institut de gimnastică. Venit curat 209 fl. Instrucțiunea gimnastică se va începe în primăvara aceasta. Un tiner a fost trimis anume la Sibiu, la d. C. Badewitz, să învețe gimnastica.

Echouri.

„Dreptate Frăție”. Primum azi o carte din Craiova, intitulată: „Biografia Domnului Alex. Christof. — Dreptate-Frăție”. — Conține biografia unuia dintre acei puțini bărbați cari au făcut revoluțiunea din 1848, și au rămas documente vii, însușiți și însuflețite pentru actuala generație. — La sfîrșitul cărții găsim anexate mai multe recensiri, apărute prin ziare asupra ei, și mai mulți articoli privitori la aniversarea anului 48. Între alții e reproduc și articolul Tribunei „1848—1898”. Și de altfel cartea conține mult material privitor la 48 și trimiteria ei noi o primim ca un echou aprobător la rubrica noastră „Cronica anului 1848”. — Mulțumim veteranului autor, dl Christof, fost senator, și rugăm pe toți bărbații noștri, cari ne pot da material inedit, privitor la 48, să nu ne deneghe binevoitorul lor ajutor.

„Marea aniversare”. Sub acest titlu Drapelul din București publică un prim-articol, în care pledează călduros pentru aniversarea, în România, a anului 48. Datul principal al revoluțiunii române e 11 Iunie.

Visiuni ungurești. Ziaristii maghiari au visat. Din ele se vede ura și ignoranța lor. Eată ce scrie P. Lloyd:

„După-cum s’a anunțat deja, se fac în cercurile agitatorilor români pregătiri mari pentru demonstrațiuni contra sîrbărei de 15 Martie. În conștădere cu conducătorii Ligii culturale române și cunoscuții agitatori români din Ungaria, studenții români vor face în această zi demonstrații contra Ungariei. Astfel de manifestațiuni se vor face nu numai la universitățile din București și Iași, apoi în Budapesta, Cluj și Sibiu (1) ci și la universitățile austriace, mai ales în Viena, Praga și Graz, precum și în Paris. Afară de aceea se plănuiește o mare demonstrațiune în Blaj, al cărei program, după-cum anunță „Keleti Ertesítő” (organ litografic, în serviciul lui Jeszenzky, Red. „Trib.”) e deja stabilită de către oamenii „Ligiei”. Conform acestuia, la 15 Martie se va desvîl cu mare solemnitate monumntul lui Barbut (I) pe „Câmpul-libertății”. La aceea vor participa multe persoane din București și alte părți ale României. Conducătorul festiv prin străzile orașului la locul sîrbărei se va face avînd în frunte tricolorul național român. Orașul va fi decorat cu embleme în tricolor românesc; domniile vor purta cocarde, damele vor demonstra cu bande late de tricolor. La desvîlire se zice că vor vorbi și oaspeții din București.”

Așa scrie „P. Lloyd” — și dacă n’am cunoaște perfidia isvorului acestor visiuni, am zice: „O de ar fi cum zici tu, și nu cum știm noi”.

Românii — stimabililor dela „P. Lloyd” și „Kel. Ertesítő” — au vor demonstra în contra sîrbărei voastre de 15 Martie, pentru-că

ei respectă sentimentele altora, chiar și ale contrariilor lor. Dacă ar pute fi vorba de vre-o contra-demonstrație față cu „zina libertății”, apoi este destulă, în realitatea stărilor actuale din țeară, care sînt o ironie stranie la adresa libertății și a spiritului ei. Guvernul maghiar face însuși chiar prea multă contra-demonstrație, la ce s’ar mai ocupa și alții de acest rol?

„Szolgabiró”. În foia „Tribunei” de ieri se făceau explicații asupra nămei „solgabiró”. La 1848 deja se indignau Românii de acest cuvînt, și totuși el s’a menținut, și a trecut și în limba noastră.

Gazeta de Transilvania citînd (nr. 27 — 1848) un §. de lege, din desbaterile dietei dela Pojón se împedecă de cuvîntul „szolgabiró” și face următoarea notă sublinieară:

„Ce numire barbară; „szolgabiró” adică „judele servilor”. Ungurii să îngrijească a casa cât mai curînd din lexiconul lor asemenea urme spurcate de servitute.”

Red.

Cronica politică.

Rusia și Anglia în China.

Între Rusia și Anglia tot mai acută devine lupta, pentru influența, ce voesc să o aibă în China. Din isvor englezesc se confirmă știrea, răspîdită mai dinainte, că Rusia pretinde tot mai înțepitor dela Ciungli-Yamen să dimită din serviciul chinez pe inginerii englezi.

Se crede însă, că Anglia nu sa va lăsa ușor a fi scoasă din China, unde de mult are poziții tari.

Indiferență față de panslavism.

„Societatea slavă de binefacere” își-a ținut acum nu de mult adunarea anuală în Petersburg. Cu acest prilej contele Ignatieff, președintele, s’a plîns că ideea panslavismului dă îndrîet.

În ajunul războiului ruso-turc societatea număra 2000 de membri, acum are numai 700 și entuziasmul a făcut loc indiferenței. Apatia față cu scopurile „Societății” e un semn foarte trist și generalul Ignatieff a terminat făcînd un călduros apel la societatea rusă.

Sîrbărea națională în Bulgaria.

Din Sofia se anunță, că în 3. l. c. s’a sîrbat aniversarea de 25 ani a eliberării Bulgariilor. În catedrală s’a celebrat un Teden, după care s’a făcut paradă militară. Garnisoana a defilat înaintea ministrului de război Ivanov, reprezentantul principelui Ferdinand. Seara orașul a fost iluminat.

Controla financiară a Greciei.

Ministrul de finanțe grecesc Streit a prezentat în cameră proiectul de lege asupra controlului financiar internațional. În el se cuprinde pactul financiar și declarația, că Franța, Rusia și Anglia garantează 120 milioane franci din noul împrumut. În sensul proiectului împrumutul de desdăunare se pune la dispoziția comisiunii internaționale, care va plăti Turciei desdăunarea, ear’ restul îl va preda guvernului grecesc, pentru trebuințe de stat.

Mai nou.

„Spioni în Ungaria”.

Articolul cu acest titlu din P. Hir-lap, despre care am amintit la acest loc ieri, a avut urmări. Dr. Hugo Ganz, corespondentul lui Frankfurter Zeitung a provocat pentru vîtmătorul articol pe Dr. Kenedi Géza, responsabilul lui „P. H.”. Acesta a numit pe autorul articolului în persoana lui Ábrányi Kornél jun. Duelul între acești doi a avut loc ieri. Duelanții după-ce s’au bătut, s’au explicat și împăcat. E vorba că Ábrányi s’ar provoace acum pe Kenedi, care l’a informat rău inspirîndu-i articolul.

Guvernul e hotărît a excludi din Ungaria ziarul Frankfurter Zeitung.

Kenedi din poveste este autorul noului proiect de lege despre presă, ce va se vie. „M—g” zice, că în acest proiect se prevede extinderea responsabilității asupra autorului, redactorului, tipografului și editorului.

„Fain” redactor dl Kenedi!

Camera obscura.

Azi arta fotografică a devenit guvernamentabilă, ministeriabilă. Mai mult: Ea guvernează.

În contra socialismului a operat cu efect. Îndată-ce au erupt revoltele socialiste — guvernul a dat ordin să fotografieze pe toți socialiștii. Ziș și făcut.

Și eată, că azi nu mai există socialism în Ungaria.

În schimb însă guvernul se poate lăuda cu un album plin de socialiști.

La fotografare rolul principal îl are camera obscura. Aci se prind toate obiectele de fotografiat. Ea are cam același rol în fotografie — comparația, credem e de actualitate — ca și camera deputaților, legislativă, în guvernarea țerei.

Să vedem acum ce icoane ne ofere și această cameră, după-ce camera obscura am văzut, că ni-a dat un album întreg de socialiști.

Din ședința dela 3 Martie a dietei din Pesta raport.

Polónyi G. se plînge de institutele americane de asigurare, cari duc din Ungaria milioane de fl. peste Ocean și-i cere guvernului să iee măsuri contra lor. (Polónyi e independent. Kossuth Fer. a fost și el „directorul” unui institut american).

Arányi (alias?) Miksa, agentul unui institut american de altfel deputat „liberal” îi răspunde:

„Din ce a spus Polónyi, se vede că sau nu se pricepe la chestiile de asigurare, sau apoi comitent spune neadevăr. (Sgomot fur-tunos: Ce ton e acesta? La ordine!) Președintele îl îndrumă la ordine.

Arányi: Nu se cade a vorbi astfel despre institutele americane.

Dacă institutul, în fruntea căruia stă el nu ar fi corect, aici el n’ar putea fi membru al camerei.

Buzdih: Depuneți mandatul! Arányi enumeră, spre orientare, cât și cum plătește institutul seu. (Sgomot; mișcare.)

Major: Asta-i reclam! Nu face reclam! Strigăte: sezi, nu vorbi!

Arányi zice că societatea lui e mai mare decât toate societățile din Ungaria împreună. (Strigăte: Ce reclam? Ce fel de vorbe sînt acestea?) Institutele americane stau sub mare control. Dintre membrii camerei vre-o 100—150 s’au asigurat, îndemnăți de mine, la institutul meu...

Dacă ar fi adevărat ce a zis Polónyi noi am fi călăi, și en nu aș fi om cinstit.

Dacă a perdut cineva, nu la institutele americane a perdat...

Urmează altul. Îl cunoaștem deja.

Pichler Győző, fostul „secretar” al lui Kossuth, la „Egyetértés”. „După această vorbire desinteresată cer cuvîntul. Ea nu am câte 40 mil dela institute americane, totuși stimez mai mult institutele noastre. Vorbirea lui Arányi se putea ceti mai înainte din cărțile de reclam. De acolo e scoasă.

Ce mod de a face reclam ieftin e aceasta, să spui reclamul în formă de vorbire în cameră.

Un membru al partidului liberal s’a făcut simpla agent și-i face meseria aici în cameră. Provițiunea dlui Arányi e taxa de pe un an întreg.

Societatea dlui Arányi a fost exchisă din Prusia.

La ce am mai condamna pe Valahii, cari agită contra Ungariei, când nu ne putem apăra cuibul nici față de un deputat maghiar...”

Reclam — deputat-reclam — vorbire reclam — agent — proviziune — geschäft. Eată ce ne arată camera obscură din camera deputaților maghiari.

CRONICĂ

Sibiu, 5 Martie n. 1898

Starea Archiducesei Stefania s’a ameliorat — vestesc știrile cele mai noue.

Un Francez despre domnia Monarhului nostru. Sub titlul „Le Règne de François Ier Empereur-Roi d’Autriche-Hongrie” (Domnia lui Francisc Iosif I. Împăratul-Rege al Austro-Ungariei) a apărut la Viena și Paris o voluminoasă carte franceză. Autorul e un anumit François Trocasse, care — precum însuși spune la un loc al opusii seu — stăruie deja de mult prin foile vieneze și parisiene pentru realizarea unei apropiări între Franța și Austro-Ungaria. De altfel cartea e scrisă pentru iubirii Monarhului nostru. Într-un capitol introductiv se dă o scurtă caracterizare a Monarhului; celelalte unsprezece capitole tratează pe rînd armata, comerțul, justiția, politica externă, industria și instrucțiunea monarhiei. Pentru tenorul cărții e caracte-

ristică observarea, că dacă popoarele monarhiei austro-ungare n’ar aparține unui cadru, n’ar face mai bine decât să grăbescă a se uni. Cu alte cuvinte autorul are păreri favorabile despre monarhia noastră.

Procesul de agitație al celor 8 Români din Tergul-Mureșului, despre care am luat știre zilele acestea, se va ține în 12 Martie n., la tribunalul din Tergul-Mureșului, — ne scrie unul din-tre acușai.

Licența în farmacie a făcut-o cu succes bun, la București, în 2 Martie n., dl Emil Marica, compatriotul nostru.

În atențiunea medicilor români.

Postul de medic în cercul Ofenbaiei (Offenbaya comit. Turda-Arieș) este vacant; acest cerc constă din 10 comune românești. Postul este împreunat cu următoarele emolumente: șalar dela comitat 600 fl., dela comune 200 fl., cvarțir frumos, lemne de foc, și dela societatea minelor din Ofenbaia 120 fl. oventual până la 300 fl., și taxele statorice pentru vizite la bolnavi. În loc ota și farmacie.

Deci se atrage atențiunea dlor medici români, ca publicîndu-se concursul să nu desconsidere acest rentabil post cu deosebire pentru Români.

Procesul duelului Filipescu—Lahovary.

În ședința VI. (Mercuri) dl P. Grădășteanu, avocatul părții civile, își continuă discursul, susținînd, că articolul pentru care s’a întemplat duelul nu-i atât de ofensator, ca să justifice o provocare. Urmează replica dlui prim-procuror Caracac, care spune, că urmărirea contra inculpaților a fost făcută pentru respectul legilor; pe de altă parte această urmărire a servit și inculpaților, căci înaintea justiției s’a găsit ocazia ca inculpații să se disculpe de acușățiunile nedrepte, de calumniile și de legende cari s’au pus pe socoteala lor. Prim-procurorul combate apoi aserțiia, că duelul e vechiu în România; ci și dimpotrivă e o importatiune exotică. Ședința s’a închis cu pledoaria dlui G. Pann, care într-un discurs întemeiat pe o strînsă logică vorbește pentru achitarea inculpaților.

În ședința VII. (Joi) a mai p’dat dl Gornea, unul dintre apărători, și cu acestea procesul — anuță foile de dincolo — s’a încheiat. Până în momentul de față, sentența nu o cunoaștem.

La polul sudic. Par a deveni acum banale și expedițiile la polul nordic, de aceea exploratorii încep a-și întoarce privirile către — polul sudic. Zilele acestea s’a intrunit la Lipsa o comisie înființată în scopul explorării polului sudic. Comisia s’a hotărît pentru începerea cât mai grăbnică a pregătirilor și pentru o expediție preventivă la insula Kerguelen, dela capul sudic al Africii. În scopurile expediției se va clădi un vapor mare, care să încapă 30 marinari, 4 ofițeri și 4 savanți. Expediția, al cărei conducător va fi cunoscutul explorator grăulandez Dr. Drigalsky, va dura, conform planului de până acum, doi ani.

Scandalul Panama... Mai rar s’o dăinușcă o afacere de senzație atîta, cât faimozul și celebrul scandal Panama. Nici chiar rivalul acestei interminabile afaceri — chestia Dreyfus—Escherhays—Zola — nu promise o durată atât de lungă, cu toate-că ea s’a pus în scenă nu cu deficit de milioane — ca Panama, — ci cu pulvis de milioane dela sindicat... Dar’ ori-ce lucru are un sfîrșit pe lume, mai curînd ori mai tîrziu. Și scandalul Panama încă și-a dat în cele din urmă — „obytescul sfîrșit”... Zilele acestea s’a ținut la curtea cu jurați din Paris — actual irevocabil cel din urmă — al oloioasei afaceri. S’a judecat anume procesul fostului senator Naquet, care se refugiase dinaintea judecătii la Londra. Procesul s’a ținut pe lângă un interes cât se poate de mort (nu viu!) al publicului și s’a sfîrșit cum nu se poate mai „banal”. Naquet a fost achitat... Adecă, pe cât de sgomotos se născuse „Furia” Panama, pe atât de liniștit a decedat — dovadă că trăise prea mult!

„Boșana”. Adunarea generală a institutului de economii și credit „Boșana” se tine Duminecă, în 20 Martie și nu în 28 Martie, cum s’a publicat din eroare.

Iubitul romancierului George Sand.

Cei-ce cunosc biografia marelui literate franceze George Sand (psudonim), contemporana genialului Heine, vor ști, că un anumit Dr. Pagello a fost multă vreme iubitul literatei. Acest Pagello a trăit până mai deunăzile, când a răposat, în state de 91 ani, la Belluno, lângă Veneția. Se știe, că George Sand, care a răposat acum vre-o 10 ani, a fost căsătorită cu nemuritorul poet francez Alfred de Musset. De acesta s’a divorțat însă, din cauza doctorului Pagello, ceea-ce a desperat atât de mult pe Musset, că a recăzut într-o boală grea, care-l munciea mult și mai înainte. Paul Musset, fratele poetului, a scris un roman despre acest caz sub titlul „El și ea”, care răspuns la un roman al lui George Sand, care sub titlul „Ea și el” trata același subiect.

Fundațiune pe seama rezerviștilor. Regimentul de infanterie 6 din Timișoara își sîrbbează anul acesta iubileul de 100 ani. Din acest prilej, foști ofițeri în rezervă ai regimentului vor face o fundațiune, din ale cărei camete va fi premiat în fiecare an pentru merite în serviciu câte un suboficer în rezervă, căsătorit.

Din criminal — oriminalist. O arestare senațională ține în agitație populația cultă din *Lipsa*. Arestatul e editorul marelui reviste *Zeitschrift für Criminal-antropologie*, doctorul *Wany*. Doctorul acesta se dădea de fost medic de temniță, dar acum s'a descoperit, că experiențele și-le-a câștigat de fapt ca arestat în temnițele engleze. Foarte isteț din fire, arestatul de odinioară a reușit să câștige pentru revista sa o mulțime de criminaliști reputați din străinătate și astfel a reușit să-și creeze în societate o poziție distinsă. Firește, asta nu-l împedea, — ci tocmai îl ajuta! — să înșele toată lumea, de aceea a și fost arestat.

S'a stins... Ce? — Vieța falnică a Venetiei? Nu. — Ci primul și unicul vulcan unguresc... Lucrul stă așa, că acum câțiva ani un conte maghiar, *Teleki Samu*, a făcut împreună cu un locotenent de marină, *Höbel*, o expediție în Africa. În cursul expediției, călătorii au dat și de un vulcan necunoscut până atunci. Contele *Teleki* imediat s'a grăbit să pună monopol unguresc pe acest vulcan, maghiarizându-l cu propriul său nume. Ce să vezi însă? Nu de mult o expediție engleză, ce a umblat pe la acel vulcan, a descoperit, că el s'a stins... Asta poate — de mânie, că fusese maghiarizat!

Maghiarizări — de silă bucuros Se anunță din *Timșoara*, că vre-o 70 dintre funcționarii și servitorii gării de acolo și-au maghiarizat numele. Aceasta, de sigur eș' numai eș' așa „de bunăvoie“!

Moralitate — non plus ultra! Un nostim ordin de moralitate a dat domnișoara primarului comunei *Duisperlov* din *Olanda*. Excelentul moralist a oprit sătenilor a mai acționa pe garduri rușine, cari sunt de uscat, — aceasta pe cufet, că obiceiul acesta poate trezi în sufletul pritorilor... gânduri imorale!

Bravura unui oficer. Un oficer de elan din *Viena*, numit *Moser*, a străfăcut zilele acestea o adevărată bravură. Din rămășag a trecut, provăzând cu echipament ușor, *Dunărea*, la *Klosterneuburg*. Acolo *Dunărea* are 380 m., dar valurile puternice au slăbit pe îndrăznețului oficer să înnoie în diagonală, așa că a parcurs 800 m. în apa rece de 3° R. După această bravură de neerezit, oficerul s'a simțit foarte bine — spunea el.

Aviz. Atragem atențiunea cetitorilor noștri la inseratul atelierului de aurărie și argintărie al dui *Iuliu Erős*, inserat ce se publică zilnic pe pag. 4 a ziarului. În acest atelier de bun nume se pot cumpăra frumoase cadouri.

Știri mărunte. La *Budapesta* 150 de lucrători, mănâcând la un birț, au fost soți învenimați de un fel de mâncare cu cartofi; cei mai mulți însă, au scăpat deja de pericol.

— La *Cluj* poliția, ajutată de câțiva detectivi din *Budapesta*, a arestat o bandă întregă de pungăși de buzunar, cari de multă vreme „operau“ la gara locală.

— Noul inspector general al armatei, *br. Waldstätten*, a sosit zilele acestea la *Viena*; la gară l-au întâmpinat autoritățile militare și civile.

— La *Bombay* au murit săptămâna trecută 1079 de ciumași.

— La *Löce* s'a sinucis un student, în etate de abia 14 ani.

La

Abonament lunar

pentru Martie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

Invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“

Din public.)*

Dare de seamă.

Cu ocaziunea producțiunii teatrale ținută la noi în 24 Febr. a. c. st. n., au încurs peste tot 148 fl. 20 cr., din cari subtrăgându-se spesele cu 50 fl. 70 cr. rezultă un venit curat de 97 fl. 50 cr., care s'a și întrebuițat conform programului.

Au suprasolvit domnii: *Aurel Danciu* (Bucium) 1 fl., *Demetriu Hentea* (Lupș) 1 fl., *Nicolau Cothișel* (Certege) 3 fl., *Constantin Cothișel* (Certege) 3 fl., *Alexandra Ciura* (Abrud) 20 cr., *Dr. Laurențiu Pop* (Abrud) 3 fl., *Iosif Arieșan* (Certege) 40 cr., *Nicolau Oneș* (Sohodol) 1 fl., *Ioan Vana* (Albac) 1 fl., *Dr. Basiliu Preda* (Ioco) 2 fl., *Iuliu Porușiu* (Ioco) 40 cr., *Josef Schauzel* (Ioco) 1 fl., *Eberghy Béla* (Ioco) 40 cr., *Hans Binder* (Ioco) 2 fl., *Daniil Ioanette* (Ioco) 40 cr., *Iosif Selagian* (Ioco) 40 cr.

Se exprimă deci și pe calea aceasta mulțumită domnilor, cari au suprasolvit.

Câmpeni, în 2 Martie 1898.

Dr. Zosim Chirtop,
preș. comit. aranjator.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu este responsabilă.

Tribuna Literară.

Școalele din Blaj.

— Studiu istoric —

de

Prof. Nic. Brânseu.

Studiul acesta a fost premiat, ca teză de licență, de consiliul universității din București.

Capitolul VI.

(Urmare).

Discursul lui Cipariu la serbarea centenară a gimnasiunilor.

Excelența Ta, prea luminată și prea sfințită Doamne *Archiepiscop* și prea onorați *Domni* de toate clăsele! — »Fie-mi iertat înainte de toate cu această ocaziune a vă mulțumi în numele acestei bune și numeroase tinerimi școlastice, pentru mult prețuita voastră bunădată, cu care bine ați voit a lua parte la această aniversare solemnitate. Prezența voastră în asemenea ocaziuni e cea mai învredătată mărturie, cu câtă aplicare părintească vă purtați către dinsa, cu câtă amoare binevoitoare cuprindeți aceste tinere ramuri și cu câtă sete doriți bun sporul și mergerea înainte a ei. Voi sunteți, cari ca nescari lucrărilor sereni străluciți în ochii lor, și ei cu bucurie caută spre voi, ca către ale lor adevărate și viue exemple de merite și de virtuți, căroră și ei oare-când au să urmeze întru înaltele deregătorii ce purtați, ca precum voi le sunteți lor astăzi, așa și ei în ordinea lor se poată fi fulcrul și exemplul generațiunii viitoare.

Și într'adevăr dacă cu luare aminte vom căuta înapoi la istoria acestei școale, celei mai vechi și mai înfloritoare între toate școalele națiunii române, nu numai noi cei mai de zile și cei-ce ne aflăm de față la această solemnă adunare, ci împreună cu noi și toată națiunea română din toate provinciile ei, e datoră oare-cum a îmbrățișa cu căldură pe această tinerime și pe acestea școale, care acum cu capătul anului 1854 au încheiat un secol dela fondarea lor, a se bucura astăzi cu noi și a-și uni inimile cu noi spre a da mărirea celui atotputernic, care a întins binecuvântarea și nemăsuratele sale îndurări spre acest institut și printr'insul spre întreaga națiunea noastră.

Și dacă împrejurările nu ne-au iertat, ca cu atâtui Noemvrie, la începutul anului școlastic să serbăm cu pompă și solemnitate cuvenită fondarea acestor școale, cel puțin astăzi avem sfânta datorie de a împlini cu ce suntem datorii către memoria marelui și adevărat apostolului bărbat, predecesor *Excelenței Tale, Petru Paul Aaron de Bistria*, care înflăcărat de amoroarea religiunii noastre puse temelul unui institut din care atâta lumină s'a revărsat nu numai spre partea aceasta a națiunii de una confesiune cu noi, ci putem zice cu mândrie spre toată națiunea întru toată extensiunea ei.

Căci care loc în națiunea română, care școală între toate școalele românești poate să arete atâți bărbați mari eșii din sinul lor, cari cu pietate în religiune, cu fidelitate către augusta Casă domnitoare și cu multă învățătura lor se poată asemăna bărbaților eșii din tinerimea școlastică a acestor școale?

Unde a putut sămănța aruncată de economul cel bun să aducă fructe mai însemnate, de cum a adus sămănța revărsată pe acest loc, ce se părea cel mai steril și mai rău cultivat? Unde s'a văzut osteneți și sudori mai bine răsplătite? Unde seceriș mai mulțumitor, decât pe acest înțelenit câmp și unde lucrători așa puțini se văzură la început. Unde s'a putut cândva cu mijloace așa puține a se câștiga efecte mai însemnătoare, de cum ne arată istoria acestui loc și acestor școale?

Și ca să tac de acei bărbați mulți, vii sau morți, cari au lucrat fără strepit și fără pretensiuni în cercuri mai apuse, ale căror merite au fost mărturia neostenitelor lor lucrări și pentru cari cununa le este pusă în mână lui Dumnezeu, — ci nu pot să tac cu această ocaziune memoria acelor prea aleși bărbați, ale căror scrieri nemuritoare sunt venerate de întreaga națiune, cari au deșteptat simțul și viața națiunii române și cari au supt atâtă lapte al învățături lor atât de binefăcătoare. Nu mă îndoiesc, că și de nu le-aș spune eu numele lor, voi și fără mine cunoașteți și știți pe cine înțeleg eu aici.

Numele lor sunt scrise în inimile tuturor Românilor și sunt adorate cum nu s'au mai adorat de nici un popor marii lor literari.

Că cine nu s'a adăpat din scrierile unui *Petru Maior*? Cine nu așteaptă cu sete, ca opurile nemuritoare ale lui *Samuil Clain* și *Georgiu Șincai* oare-când deplin să eșe la

lumină? Și acești 3 bărbați, cari pe cerul literaturii românești strălucesc ca atâția sori încălzitori și nutritori, toți au fost și acestor școale fii acestei diocese și fii sufletesti ai sfintei noastre religiuni.

Nu voiu să detrag cu acestea meritelor nici unui bărbat, cari înainte au după acestia, din astea școale ori de aiea, au ostent pe calea cea colțuroasă a literaturii românești, ci cu toate acestea fără injurie putem să zicem, cumcă încă nu s'a aflat altul nici-unul până acum, care cu lucrările literare atâta influență se fi avut întru deșteptarea națională, cu atât mai puțin cari se-l fi întrecut.

Alte popoare vechi și nou, Grecii și Romanii, cu simț național și cu mijloace de ajuns s'au învățat a ridica monumente de marmură și de aramă întru eterna memorie a bărbaților binemeritați de patrie și națiune. Singuri noi, cari ne lăudăm cu o origine așa strălucită și veche, singură națiunea română, încă și mai puțin de cum a putut, nu a ridicat semne monumentale memoriei strălucitorilor sei bărbați, și într'adevăr nu putem zice, că nu am avut bărbați mari, poate-că numai nu i-am știut prețui după meritele lor. Ci monumentele lor sunt piepturile noastre — și peste aceea, monumentele lui *Samuil Clain*, *Șincai* și *P. Maior* sunt celea-ce și-le-au pus și înșiși în operele lor și cari sunt mai durabile decât statuele de bronz și de marmură. Ci va veni și acel timp, când nici semnele din afară ale recunoștinței naționale nu va să le lipsească, eșă memoria lor va fi deapănarea în binecuvântare și împreună cu istoria școalelor din Blaj.

(Va urma).

Informațiuni.

„*Transilvania*“, nr. 1, are următorul cuprins: Despre tuberculoză, de *Dr. I. B.* — Chestiuni ortografice, de *I. Trăilă*. — Cercilă, poveste de *G. Todice*. — Brotacl în credința poporului. — Știință, literatură și artă: Domnul *Dr. Urban Iaruk*. — Biografia lui *Iancu*. — Raportul general al comitetului central al „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului*“ pe anul 1896. — Din despărțiminte. — Partea oficială: Proces verbal din ședința comitetului „*Asociației pentru literatură română și cultura poporului român*“, ținută în Sibiu la 3 Ianuarie 1898. — Proces verbal din ședința dela 3 Febr. 1898. — Proces verbal din ședința dela 23 Februarie 1898. — Consemnarea publicațiilor intrate la biblioteca „*Asociației pentru literatură română și cultura poporului român*“ în semestrul II. 1897. — Conspectul membrilor, cari și-au achitat taxele în semestrul II. 1897.

Socși în Sibiu.

În 5 Martie n. 1898.

Hotel „*Impăratul Romanilor*“: *Dr. Szenkovics*, medic de regiment din *Chești-Oșorhei*; *Dr. I. Akoncz*, econom din *Betlen-Sân-Miclăuș*; *S. Klein*, voiajor din *Rathenov*; *Lauritsch* cu soția, hotelier din *Făgăraș*; *Richter*, inspector din *Budapesta*; *D. Gärtner*, antreprenor, *M. Thomas*, adjunct, *M. Schul*, din *Brasov*; *St. Lazar*, *I. Nathan*, *M. Weiss*, *S. Gyulay*, *A. Schlesinger*, *M. D. Schwarz*, din *Budapesta*; *I. Gommann* din *Remscheid*, *I. Pallak*, *P. Zimmer* din *Cluj*, *I. Glück*, *D. Coperli* din *Viena*, comercianți.

Hotel „*Meltzer*“: *A. Vulk*, comerciant din *Rimnic*; *Schneider*, voiajor din *Viena*; *G. Roth*, oficial din *Bistria*; *Dr. Oltean*, avocat din *Blaj*; *Klein*, notar din *Cispădioară*.

Hotel „*Habermann*“: *I. Cserne*, ospătar; *E. M. Reiber*, comerciant din *Gömmingen*.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Duminecă, 6 Martie n.

La 3 ore d. a.:

Der Waldmeister.

Operetă în 3 acte, de *Johann Strauss*.

La 7 ore seara:

Der Pfarrer von Kirchfeld.

Piesă populară în 5 acte, de *Lug. Anzengruber*.

Luni, 7 Martie n.

Die Tochter Belials.

Comedie în 5 acte, de *R. Kneisel*.

Începutul la 7 ore seara.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Numeri singuratici din

„*Tribuna*“
în Ploesti
se găsește de vânzare, cu 20 bani, la
Librăria G. Cârjean.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrei Baiteș*.
Proprietar: Pentru „*Tipografia*“, societate pe acțiuni: *V. H. Dressandit*.

„AURARIA“.

CASSA DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚIUNI ÎN ABRUD.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „*Auraria*“, societate pe acțiuni în Abrud, se convoacă prin acesta la

a X-a adunare generală,

care se va ține în Abrud, la 31 Martie 1898, ora 10 înainte de ămeazi în localitatea institutului.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunii despre agendele institutului pe 1897 și în legătură cu acesta raportul comitetului de supraveghere.
2. Decidere asupra bilanțului.
3. Decidere asupra împărțirii profitului.
4. Fixarea marcelor de prezență.
5. Alegerea alor 2 membri în consiliul de direcțiune.
6. Alegerea comitetului de supraveghere pe un an.
7. Eventuale propuneri făcute în cadrul statutelor.

Domnii acționari, cari voese a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune acțiile și eventual documentul de plenipotență cel mai târziu până în 30 Martie a. c., înainte de ămeazi la 11 ore la casa institutului nostru, ear' cei de peste arieș la institutul de credit și economii „*Doina*“ din *Câmpeni*.

Abrud, în 28 Februarie 1898.

[714] 1—1

Direcțiunea.

Active.	Contul bilanțului.		Pasive.	
Cassa în numerar	4349	28	Capital social 300 acțiuni à fl. 100	30000 —
Cambii de bancă	279246	73	Fondul de rezervă statutar al acționarilor	20000 —
Împrumuturi ipotecari	50388	04	Fondul special de rezervă	8835 87
Efecte publice	16619	48	Fondul de pensiiune al funcționarilor	9418 81
Acții dela diverse bănci	5200	—	Fondul special de amortisare	230 38
Mobiliar	fl. 495.81		Depuneri spre fructificare	240376 72
după amortisare	n 49.58	44	Cambii de bancă reescomptate	33847 —
Interese restante		11	Interese anticipate pro 1898	490 —
Diverse conturi debitoare		392 50	Diverse conturi creditoare	651 18
			Profit transpus din 1896	fl. 3297.50
			Profit net	n 9506.30
	356653	26		12808 80
				356653 26

Eșiri.	Contul profitului și a perderilor.		Venite.		
Interese :			Interese :		
pentru depuneri spre fruct. fl. 11988.69			dela cambii de bancă fl. 26020.48		
fondul special de rezervă " 425.75			dela împrumuturi ipot. " 4045.49		
fondul de pensiuine " 452.81	12367	25	dela efecte publice " 579.50		
				80645	47
Spese :			Provisiuni		

Abrud, în 31 Decemvrie 1897.

A. Filip m. p.,

director executiv.

Silviu Lazar m. p.,

comptabil.

Dr. L. Pop m. p. Candid David m. p. Georgiu Ivașcu m. p. Ioan Macavei m. p. Petru Macavei m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat bilanțul present, contul profitului și al perderilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare ale institutului constatăm, că le-am aflat în deplină consonanță și în ordine.

Basiliu Bășota m. p. Lanes Giurchescu m. p. Nicolau Lobonțiu m. p. Dr. Vasiliu Fodor m. p.

La „*Tipografia*“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare
Călindarul „Lumea ilustrată“
pe anul 1898
cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cr., (cu porto postal 75 cr.)

Oroloage de buzunar dela 2 fl. în sus.

Iuliu Erős,
Sibiu, strada Cispădiei nr. 3.
Edificiul „*Transilvaniei*“.

Toate soiurile de oroloage, giuvaere, articole de aur și argint, tot felul de producțiuni ale

Aurăriei și argintăriei

Oroloage de argint pentru domni și dame . . . de fl. 4.50
Oroloage de aur pentru dame, cu lanț 12.—
Lanțuri de argint pentru oroloage și de gât 1.—
Inele de aur și inele pentru logodnă 2.50
Braslete și broșuri de argint 1.—
Cercei și cruciulițe de aur 2.—
Utensilii de argint pentru mâncare, 6 bucăți în etui 5.—

Fiecare bucată e probată de oficiul pentru probele de metale și provăzută în semn de veritabilitate cu marcă, afară de aceea dau garanție în scris. În așteptarea de numeroase binevoitoare comande, semnez

Iuliu Erős.

[2794] 16—58

Pentru oroloage nouă și reparațiuni, garanță onorabilă de 2 ani.

Lupe, ochilari, lornete pentru teatru.

Revendzătorii capătă rabat.

Marfe de argint și de argint de China.

„Doina“, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni.

Convocare.

Domnii acționari ai „Doiniei“, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni, se invită prin aceasta în virtutea §-lui 13 al statutelor societății la a

II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Câmpeni, Marti, în 29 Martie st n. 1898, după amiază la 2 ore, în localul institutului.

Obiectele:

1. Deschiderea și constituirea.
2. Presentarea bilanțului anual, a raportului direcțiunii și a comitetului de supraveghere și decidera asupra lor.
3. Decidera asupra împărțirii venitului curat.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru direcțiune și a biletului de prezență al comisariatului de zi pe anul 1898.
5. Alegerea comitetului de supraveghere.
6. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

Domnii acționari, cari în sensul statutelor voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiar, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu două zile înainte de adunarea generală pe lângă revers la cassa societății noastre, sau la cassa „Aurariei“, societate pe acțiuni în Abrud.

Câmpeni, în 18 Februarie 1898.

[715] 1-1

Direcțiunea.

Contul bilanțului

cu 31 Dec. 1897.

Activ.		Pasiv.	
Cassa în numerar	3487 24	Capital	30000 —
Cambii fără acoperire ipot. fl. 113802.—		Depuneri spre fructificare	62067 48
Cambii cu acoperire ipot. „ 11149.—	124951 —	Reescompt	35404 —
Împrumut cu obligațiuni	3423 —	Pro-diversi	162 83
Împrumut cu ipotecă	4639 —	Interese transitoare pro 1898	2785 14
Efecte	500 —	Dividendă neridicată	6 —
Realități	2500 —	Fond de rezervă	2546 16
		Creditori	2000 —
		Profit curat	4528 63
	139500 24		139500 24

Contul profit și pierdere.

Eșite.		Întrate.	
Inter. la depuneri spre fruct. fl. 2751.53		Interese de escomt	fl. 8137.49
„ de reescompt „ 1973.79		„ obligațiuni „ 280.17	
„ la fond. de rezervă „ 146.16	4876 48	„ ipotecari „ 296.78	8714 44
Salare	1805 —	Spese de manipulare	2429 99
Remunerări	50 —	Competențe de scris	fl. 271.—
Spese de cancelarie, porto, tipărituri	148 96	„ timbru „ 17.86	288 86
Scopuri culturale	101 —	Taxa de transcriere	122 —
Chirie	60 —	Interese de întârziere	425 25
Dare erarială	fl. 425.91		
„ comunală „ 56.41			
„ comercială „ 15.—			
10%, după dep. spre fruct. „ 275.—	772 47		
Marce de prezență	138 —		
Profit curat	4528 63		
	11980 54		11980 54

Câmpeni, 31 Decembrie 1897.

Dr. Basiliu Preda m. p.,
dir. executiv.Ioan Rațiu m. p.,
comptabil.

Membrii în direcțiune:

Romul Furdul m. p., președinte. Iuliu Poruțiu m. p. Dr. Zosim Chirtop m. p.
Constantin Cothișel m. p. Vasile Chirtop m. p.

Comitetul de supraveghere al „Doiniei“, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni, examinând cărțile institutului, bilanțul, contul profitului și al pierderilor le-a aflat în ordine exactă; asemenea controlând administrarea afacerilor în decursul anului de gestiune expirat, precum și proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului curat, este de acord cu propunerea direcțiunii și propune a se da atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghere absolutul.

Câmpeni, 26 Februarie 1898.

Dr. Laurențiu Pop m. p., Silviu Lazar m. p. Georgiu Marcu Corcheș m. p.
preș. com. de suprav. Demetriu Goia m. p., not. comit. de suprav.
Nicola Cothișel m. p.

„Bankegyesületi váltóüzlet“, societate pe acțiuni.

Budapesta, V., Fűrdő-utca 1.

Locul prim de vânzare a losurilor
Loteriei de clasă privil. reg. ung.

Planul jocului

cel mai mare câștig în cas norocoasă
1,000.000
(Un milion coroane)

	coroane	coroane
1 premii	600.000	600.000
1 câștig la	400.000	400.000
1 „ la	200.000	200.000
1 „ la	100.000	100.000
1 „ la	60.000	60.000
1 „ la	40.000	40.000
2 „ la	30.000	60.000
3 „ la	20.000	60.000
20 „ la	10.000	200.000
50 „ la	5.000	250.000
400 „ la	2.000	800.000
720 „ la	1.000	720.000
1.000 „ la	500	500.000
27.800 „ la	200	5.560.000
30.000 câștiguri și premii	9 550.000	

Ultima și principală tragere

a primei loterii de clasă privil. reg. ung. care are probabilități de câștiguri fără păreche, se va începe la 9 Martie și ține continuativ până la 6 Apr.

Din cele 80.000 losuri, câte se află în roata fortunei 30.000 vor fi scoase cu câștig. Suma acestor câștiguri e de 9.550.000 coroane.

Cel mai mare câștig în cas favorabil e
Un milion coroane.

Losuri de vânzare se află la noi cu prețurile de mai jos:

$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$
10 fl.	20 fl.	40 fl.	80 fl.

Următoarele combinațiuni se află numai la noi: [656] 2-3

losuri $\frac{10}{4}$ din diferite serii de 10.000 200 fl.
„ $\frac{8}{8}$ „ „ „ „ „ 80 „
„ $\frac{10}{2}$ „ „ „ „ „ 400 „

Atelierul fotografic-artistic.

Cele mai excelente prestațiuni cu prețuri moderate, pentru fotografiări singuratic, în grup, costume de ori-ce fel, precum și drăguțe fotografii de copii etc. [2748] 9-32

Atelierul fotografic-artistic:

Wilhelm Mann,
Piața-mare nr. 19.

Cea mai nouă și cea mai bună
hârtie de țigarete și tuburi

„EDISON“

care întrece toate fabricatele de până acum în privința bunătății și fineței. [1785] 30-30

Picant, amuzant și interesant!

Auto-Cinematographul,

(Fotografii vii)
de curând inventat, prin care fie-cine poate pune în mișcare figuri cu mișcări vii, din gură și din membre. Fiecare aparat conține 47-86 fotografii Revolver-fulger. — Complet 20 cr.

Până acum au apărut:

1. În săptămâna de plăcere.*
2. Dansatorul pe funie.
3. Dansatoare (Cancan à la Paris).*
4. În fine singură (Nuit de noces).*
5. O bătaie.
6. La trapez (în Tricot).
7. Madame sans gêne.*
8. Partie clabrias.
9. Scenă din bal.
10. Venus pe pământ.
11. Găcești? Sărut cu sugestiune.*
12. Accidente de bicicletă.
13. Purele.*
14. Susana în baie.*
15. Misteriile butnarului.*
16. Peșteră nocturnă.*
17. Jactanță.*
18. Model (întin din atelier).*
19. Epistola de dragoste.
20. Dans cu umbrela (cu iluminare electrică).*

Trimitere cu rambursă 3 aparate 60 cr.,
5 aparate 90 cr., 10 aparate fl. 1.70, 20 aparate
fl. 3.20. Mai puțin ca 3 aparate nu se trimit.

Alfred Fischer,
Viena, I., Adlergasse 12.

*) Numeri numai pentru domni.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitului și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vânzare la „Tipografia“, pe lângă
prețurile originale și anume:

„Balade și Idile“ (editura Librăriei Socec
& Comp., 1893) fl. 1.50.
„Fie de tort“, versuri (ca continuare la „Ba-
lade și Idile“), editura Librăriei C. Sfetea,
1896 fl. 1.25.

La comanda, care sunt a se adresa „Ti-
pografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de
a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr.
porto pentru 1 volum.

Prăvălie românească în Făgăraș.

Piața Francisc-Iosif nr. 16.

P. T.

Subsemnatul am onorul a aduce la cunoștința prea stimatului public românesc din Făgăraș, jur și din provincie, că am deschis aici în piața Făgărașului o mare și bine asortată prăvălie de

modă, manufactură, textilărie,
mărfuri scurte și curente.

Cunoștințele comerciale câștigate atât în patrie cât și în străinătate, mă pun în plăcuta pozițiune de a pute servi onoratului public cele mai bune, mai noue și mai ieftine mărfuri, pe lângă un serviciu acurat și prompt.

La dorință trimit ori-unde mostre gratuit și franco.

Rugând prea stimatul public pentru binevoitorul sprijin, semnez
cu distinsă stimă

[618] 6-8

Adrian Furcă.

Vestite
Sămânțuri de flori și legumi
ale lui

Mauthner

pachete închise, legal garantate
cu marca de apărare improtecolată

„Ursul“

se pot căpăta în toate
băcăniile și ferăriile
mai mari. [377] 13-17

NB. Numai pentru pachetele în-
chise, provăzute cu figura ursului și
signate cu numele Mauthner, cum
arată figura alăturată, ia firma Edmund
Mauthner în Budapesta, strada
Andrássy 23, garanție deplină pentru
sămânțuri proaspete și veritabile.

Export de stofe numai pentru privați.

O bucată de 3.10 metri, din care ese un rînd întreg de haine bărbatești costă numai

fl. 3.10 stofă de lână bună	lână curată de oaie.
fl. 4.80 s'ofă de lână bună	
fl. 7.50 stofă de lână fină	
fl. 8.70 stofă de lână fină	
fl. 10.50 stofă de lână cea mai fină	
fl. 12.40 stofă de lână engleză	
fl. 13.95 stofă din kangarn	

O bucată pentru un rînd de haine negre de salon 10 fl.

Stofe pentru pardesiu dela 3.25 metru în sus; loden în răpoare color, 1 bucată 6-9.95 fl.; Peruvienne și Doskings, stofe de talar pentru oficiali de stat, tren, judecatori. Kangarn foarte fin și Cheviots, precum și stofe de uniformă pentru finanți și gendarmi, etc. etc., spezează cu prețurile de fabrică.

Depositul de fabrică de stofe, prea cunoscută ca reală și solidă

Kiesel-Amhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Spedarea conform mustrelor e garantată.

În atențiune! P. T. publicul se face atent cu deosebire, că la comandarea directă a stofelor e cu mult mai ieftină, decât cumpărându-le dela comercianți. Firma Kiesel-Amhof în Brünn trimite toate stofele pentru prețuri cu adevărat de fabrică, fără socoteală de rabat. [533] 4-24

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în co-mercium, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plăte în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8. [480] 4-

